Forord

Dette forord bliver skrevet hjemmefra i en tid, hvor Covid-19 har sat vores normale liv på standby. Museer verden over har nu været lukkede i flere uger, fordi museumsrummet også er blevet et sted, hvor smitten kan brede sig. Hvad skal museerne være, når man ikke kan komme derind? Hvilken betydning har museerne, når en pandemi lukker det globale samfund ned? Rundt om i hele verden arbejder museumsansatte på højtryk både på at formidle deres samlinger på nye måder og indsamle og dokumentere den kæmpe forandring, som de restriktioner i bevægelse og samvær, pandemien har betydet. NEMO – netværk for europæiske museumsorganisationer har netop udgivet en rapport baseret på et survey med næsten 1.000 svar fra 48 lande. Den konkluderer blandt andet, at museerne har været omstillingsparate. De har bidraget materielt ved at give værnemidler tiltænkt konservatorer til hospitalsvæsnet, og de har ikke mindst bidraget kulturelt ved at stille deres samlinger og viden til rådighed for de mange mennesker, der sidder isolerede hjemme. Museo Nacional Thyssen-Bornemisza i Madrid har for eksempel givet virtuel adgang til deres store særudstilling om Rembrandt. Udstillingen som medie bliver her tilgængelig, og det er næsten som at besøge museet i virkeligheden, blot er man helt alene i gallerierne. Det spejler den isolation, vi oplever hjemme. Forskellen på et normalt besøg er den sociale dimension, at det er noget man deler. Andre tiltag rækker ud over udstillingen og formidler ud fra personlige vinkler, for eksempel laver inspektørerne på Nationalmuseet i København små foredrag hjemmefra. Jeg har bidt mærke i, at det er museernes direktører og inspektører, der er i frontlinjen for formidling.

Det er sjældent, at man som besøgende møder dem, men i den virtuelle museumsverden er det dem, der står frem. Det digitale museum er blevet nærværende i krisen og har gjort samlinger og fortællinger langt mere tilgængelige. På den anden side får krisen nogle langvarige konsekvenser, som vi endnu ikke kan overskue. UNESCO og ICOM frygter af 13 procent af de lukkede museer ikke kommer til at åbne igen. Og på trods af digitale fremstød er det stadig mødet mellem brugere og samlinger på museet, der er savnes lige nu.

Dette nummer af Nordisk Museologi er et temanummer om forfattermuseer, der udspringer af forskningsprojektet *TRAUM – transforming author museums* ledet af de to redaktører Ulrike Spring og Johan Schimanski. Artiklerne fokuserer på udviklingen af nye teoretiske modeller til analyse af kommunikationsprocesser og præsenterer forskellige metoder til analyse og tolkninger af særligt norske forfattermuseer, som steder hvor forfatterbiografien og værket iscenesættes og opleves gennem udstillinger.

Uden for temaet bringer vi en artikel af Bergsveinn Þórsson, som analyserer den første udstilling om den antropocæne tidsalder og argumenterer for, at der er tale om ikke én men flere versioner eller opfattelser af det antropocæne, noget som netop udstillingsmediet på grund af dets tredimensionelle ramme kan materialisere gennem forskellige udstillingsgreb.

Nummeret afsluttes af en anmeldelse af en eksperimenterende permanent udstilling. Udstillingen som museets centrale kommunikationsmedie står dermed centralt i dette nummer.

Vinnie Nørskov